

[Statsministeren.]

at blive stedet for oppositionens strenge åsyn.

Jeg vil gerne i ydmyghed forsøge et forsvaret for regeringens handlemåde, selv den hårdest anklagede har dog i dette land fra gammel tid ret til et forsvaret.

Nå, spørg tilside, jeg må bestride den påstand, at regeringen ikke i tide har gjort opmærksom på alvoren i den økonomiske udvikling. Allerede i april måned i år fremsatte minister V. Buhl ved offentliggørelsen af nationalbudgettet nogle økonomiske betragtninger, som jeg gerne vil bringe i erindring. Minister V. Buhl sagde bl. a., at hvis det ikke blev muligt for os dels som følge af en ændring af den internationale prisudvikling, dels ad forhandlingsens vej at få mere for vore eksportvarer, ville vor økonomi også på længere sigt blive meget anspændt. Vi ville derfor handle letsindigt, om vi ikke indrettede os på, at vi stod overfor en økonomisk vanskelig tid. Såfremt vi ikke nu tog det rette bestik af situationen, sådan som den kunne komme til at forme sig, ville stillingen blive meget alvorlig, om de truende udsigter blev til virkelighed.

Det er vort syn på situationen i foråret, men dengang delte store dele af oppositionen ikke denne vurdering.

Fra venstres side var man endda særlig ivrig efter at imødegå regeringens pessimistiske skøn. Ja, man benægtede simpelthen rigtigheden heraf og sagde, at regeringen mobiliserede pessimisme og maledede med mørke farver for at slippe for at føre liberaliseringen videre.

Derimod kan jeg ikke nægte, at det ærede medlem hr. Aksel Møller også har tegnet et mørkt billede, siden de konservative ved devalueringen fik deres politiske chance for at indtage et særstandpunkt. Blot nøjedes han med at kræve en restriktiv pengepolitik, regeringen ikke kunne tilslutte sig.

Den truende situation, minister V. Buhl forudså, skyldtes de overraskende store prisstigninger, der fulgte i devalueringens kølvand. Efterhånden som devalueringens virkninger kunne mærkes, så vi, at vort bytteforhold overfor udlandet blev forværret. Importpristallet steg, medens eksportpristallet faldt. Denne forringelse betød, at vi for vore eksportvarer kunne købe færre varer, og det er forklaringen på vor dårlige valutastilling i 1950.

Med Koreakonfliktens udbrud kom der yderligere skred i importpriserne, og selvom man måske kan regne med en vis forbedring af eksportpriserne, vil det ikke være

forsvarligt nu at gå ud fra en forbedring af bytteforholdet i 1951.

Jeg mener, at jeg har ret til at sige, at regeringen på ethvert tidspunkt har været opmærksom på den valutariske udvikling og søgt at holde hus med vor valuta. Men oppositionen gjorde ikke vort arbejde lettere. Den har uanset vanskelighederne krævet liberaliseringen fortsat og nærmest givet befolkningen den fremstilling, at når der var vanskeligheder, så var det en uduelig regerings skyld, og når handelsfrigørelsen ikke skete hurtigere, så skyldtes det en regering, der for enhver pris ville bevare restriktioner og rationeringer.

Det var som bekendt denne ulykkelige økonomiske udvikling samt forhandlingerne i OEEC i juni og juli om vore betalingsforhold, der var baggrunden for regeringens indkaldelse af rigsdagen den 8. august. Da handlede vi, fordi den økonomiske stilling var så alvorlig, at der måtte handles.

Hvorfor gik vi ikke forinden til en rundbordskonference med partierne? har man spurgt. Fordi vi efter partiernes stilling i sommerens løb anså det for håbløst forud at nå til enighed med partierne. Rivaliseringen mellem venstre og konservative var så stærk, at den omtrent lammede alt arbejde. Hertil kom frygten for at få robet overførslerne fra frilisten.

Det er *ikke* rigtigt, når man har hævdet, at vi forud for valget ikke var parat til at forhandle både om andre vareoverførsler end de foreslåede og om andre forbrugsskatter og om værneskatten. Selvfølgelig er det ikke rigtigt! Men da jeg i udvalget havde erklæret, at det måtte få parlamentariske konsekvenser, såfremt hovedlinien i regeringsforslaget ikke blev accepteret, foretrak udvalget som bekendt at standse arbejdet og afgive ikke en betænkning, men en beretning. Efter dette skønnede vi, at situationen var parlamentarisk uholdbar, og derfor kom valget. Det er altså urigtigt at påstå, at regeringen krævede sine forslag uændret gennemført.

Jeg ved heller ikke, om nogen her i salen vil påstå, at det var særlig taktisk gunstigt for et socialdemokratisk parti at gå til valg efter at have foreslået og uden dækning at have gennemført en ekstraordinær militærbevilling på 350 mill. kr. samt fremsat forslag om forbrugsskatter på 200 mill. kr. Havde vi blot ført politik efter taktiske synspunkter, ville det nok i de forløbne tre år have været muligt at finde et lidt mere populært valggrundlag. Jeg skulle tro, at det ærede medlem hr.